

354.

ROZPORZĄDZENIE

Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego w przedmiocie wykonania ustawy o likwidacji serwitutów na terenie b. Królestwa Kongresowego z dn. 7 maja 1920 roku, wydane na zasadzie art. 42 ustawy (Dz. Ust. № 42 poz. 249).

I. Zasady ogólne.

Art. 1. Urzędy Ziemskie dokonywać będą likwidacji serwitutów na podstawie dobrowolnego układu stron lub w drodze przymusu.

Art. 2. Wszelkie uchwały zebrań posiadaczy gospodarstw, korzystających z praw do serwitutów w przedmiocie ich likwidacji, winny być spisywane w księdze uchwał zebrań gromadzkich.

Art. 3. Każdy posiadacz gospodarstwa, korzystający z praw do serwitutów, ma prawo żądać od sołtysa lub wójta gminy zwołania zebrania posiadaczy tego rodzaju gospodarstw, w celu powzięcia uchwały, wywołującej likwidację tych serwitutów.

Art. 4. Na zebraniach zwołanych w celu powzięcia uchwał w przedmiocie zniesienia serwitutów, wybierani będą pełnomocnicy w liczbie nie mniej niż dwie osoby.

Art. 5. Przy likwidacji serwitutów właściciele obciążonych nimi dziedzin działają osobiście lub przez swych zastępców, zaopatrzonych w specjalne pełnomocnictwa, sporządzone w formie notarialnej.

Art. 6. Gdy w toku postępowania, wdrożonego w myśl art. 19 ust. o likw. serw., strony zawrą umowę w przedmiocie dobrowolnej likwidacji serwitutów, Urzędy Ziemskie wszczęte postępowanie umorzą, rozpoczynając nowe postępowanie trybem wskazanym w art. 25—43 niniejszego rozporządzenia dla spraw w przedmiocie likwidacji serwitutów na mocy układów dobrowolnych.

Art. 7. Postępowanie w przedmiocie likwidacji służebności w drodze przymusowej następuje na mocy prawomocnej decyzji Komisji Ziemskiej Okręgowej, powziętej na posiedzeniu gospodarzem.

Art. 8. Gdy w toku postępowania, wywołanego przez dobrowolny układ stron czy też w drodze przymusu na żądanie jednej z nich okaże się, że likwidacji podlegają nie wszystkie kategorie serwitutów, przysługujące wsi na danym majątku, Urzędy Ziemskie wzywają stronę, która powyższe postępowanie wywołała, aby w terminie dwumiesięcznym od daty otrzymania wezwania przedstawiła układ polubowny, dotyczący likwidacji pozostałych serwitutów, ewentualnie aby wystąpiła z żądaniem o ich zlikwidowanie w drodze przymusu.

Art. 9. Gdy w toku postępowania, wywołanego przez dobrowolny układ stron czy też w drodze przymusu na żądanie jednej z nich, okaże się, że likwidacji podlega tylko część serwitutów, jakimi dany majątek jest obciążony, Urzędy Ziemskie:

- a) gdy postępowanie wszczęto na skutek układu lub żądania właściciela majątku obciążonego serwitutami o przymusową ich likwidację — wzywają właściciela tego majątku, aby w terminie dwu-

miesięcznym od daty otrzymania wezwania przedstawił układ polubowny, dotyczący likwidacji pozostałych serwitutów, ewentualnie aby wystąpił z żądaniem o ich zlikwidowanie w drodze przymusu;

- b) gdy postępowanie wszczęto na skutek żądania właścicieli gospodarstw korzystających z praw do serwitutów — zawiadamiają ich, że do czasu otrzymania zgłoszeń od właścicieli innych wsi, korzystających z serwitutów na tym samym majątku, postępowanie zostaje zawieszone.

Art. 10. Niezłożenie w terminie do Urzędów Ziemskich powyższego układu o zlikwidowaniu pozostałych serwitutów lub żądania o ich zlikwidowanie w drodze przymusu powoduje umorzenie sprawy.

Art. 11. Wynagrodzenie za zniesienie serwitutów jest skuteczne w ziemi przydatnej dla celów rolniczych lub w lasach, nie mających znaczenia ochronnego.

Likwidacja za gotówkę w całości lub częściowo może mieć miejsce jedynie w nadzwyczajnych wypadkach, a mianowicie:

- a) gdy użytki obciążone serwitutami zostały rozparcelowane na drobne działki, z zastrzeżeniami wskazanymi w części drugiej art. 10 ust. o likw. serw.
b) gdy za zniesienie serwitutów mogą być oddane tylko przestrzenie leśne, mające znaczenie ochronne i
c) gdy dziedzina obciążona serwitutami nie posiada gruntów przydatnych dla celów rolniczych.

Art. 12. W wypadkach, przewidzianych w art. poprzednim wynagrodzenie pieniężne za zniesienie serwitutów winno być złożone do Kasy Powiatowej jako depozyt Okręgowego Urzędu Ziemskiego. Wynagrodzenie to wydane zostanie prawym właścicielom i jedynie tylko na kupno ziemi.

Art. 13. Grunta oddawane za serwitut winny być wyznaczane oddzielnie dla każdego obecnego gospodarstwa.

W wypadkach, gdy grunta takie mają być wydzielone we wspólne władanie, (art. 11 ust. o likw. serw.) Urzędy Ziemskie określają wysokość udziału każdego obecnego gospodarstwa do wydzielonej na własność wspólnoty.

Art. 14. Oddawane tytułem wynagrodzenia za serwituty przestrzenie leśne mogą być dzielone na drobne parcele pomiędzy poszczególnych gospodarzy tylko za zgodą urzędów ochrony lasów.

Art. 15. Koszty likwidacji serwitutów ponoszą:

- a) przy postępowaniu na mocy układów dobrowolnych, ta strona, którą warunek ten w umowie obowiązuje;
b) przy postępowaniu w drodze przymusu, ta strona, na żądanie której postępowanie zostało wszczęte w Urzędach Ziemskich.

Przy stosowaniu przymusowej likwidacji serwitutów z urzędu, sposób pokrycia kosztów tej likwidacji każdorazowo określa Komisja Ziemska Okręgowa.

Art. 16. Koszty pobierane przez Urzędy Ziemskie przy likwidacji serwitutów, wszczętej w drodze przymusu, wynosić będą po 50 marek od każdego morga z pierwszych 200 morgów przestrzeni, otrzymywanej za serwituty i po 30 marek od każdego następnego morga ponad 200 morgów.

Przy układach dobrowolnych, wyżej pomienione koszty redukują się do 15%.

Art. 17. Za podstawę przy obliczaniu kosztów likwidacji serwitutów, należnych Urzędowi Ziemskiem przyjmowaną będzie przestrzeń ogólna gruntów, oddanych za serwituty, ujawniona w dowodach pomiarowych.

Art. 18. Koszty likwidacji serwitutów należne Urzędowi Ziemskiemu wpłacane będą do Kas Powiatowych na rachunek tychże urzędów w dwóch ratach:

Pierwsza rata winna być wniesioną przy zgłoszeniu układu dobrowolnego lub złożeniu podania o przymusową likwidację w wysokości 75% całkowitej należności w wypadkach dobrowolnej likwidacji i w wysokości 200 marek od gospodarstwa tabelowego, korzystającego z serwitutów, w wypadkach likwidacji w drodze przymusu.

Druga rata wnoszona będzie po zakończeniu postępowania i stanowi pozostałość należności.

Art. 19. Gdy wynagrodzenie za zniesienie serwitutów następuje nie w ziemi lecz w gotówce, lub częściowo w ziemi, częściowo zaś w gotówce, to przypadające Urzędowi Ziemskiemu koszty obliczane będą: za otrzymaną ziemię zgodnie z art. 16 niniejszych przepisów, a za gotówkę 1% od przyznanego wynagrodzenia w gotowiznie.

Art. 20. Niezależnie od ponoszonych w myśl art. art. 15—18 niniejszego rozporządzenia kosztów, związanych z likwidacją serwitutów, obowiązkiem strony, wywołującej likwidację ewentualnie wymienionej w umowie dobrowolnej, będzie bezpłatne dostarczanie urzędnikom ziemskim na ich żądanie podwód do przejazdów na miejsce czynności i do najbliższych stacji kolejowych, dostarczanie bezpłatne wszelkich materiałów drzewnych, potrzebnych przy pomiarach i na opał, niezbędnej ilości robotników do prac pomiarowych oraz mieszkania ze światłem dla urzędników ziemskich.

Art. 21. Wysokość kosztów należnych Urzędowi Ziemskiemu z tytułu likwidacji serwitutów określają każdorazowo Komisje Ziemskie Okręgowe, którym przysługuje prawo w drodze wyjątku redukować wysokość tych kosztów lecz nie więcej jak do 50%.

Art. 22. Wszelkie podania, dowody i dokumenty przedkładane do Urzędów Ziemskich przy likwidowaniu serwitutów wolne są od opłat stemplowych i skarbowych.

Art. 23. Prace miernicze, związane z likwidacją serwitutów, wykonywać mogą geometrzy Urzędów Ziemskich lub geometrzy prywatni przez Główny Urząd Ziemski upoważnieni.

Art. 24. Komisarze i Podkomisarze Ziemscy oraz inni urzędnicy ziemscy zarówno członkowie Komisji Szacunkowo-Rozjemczej i geometrzy prywatni nie mogą być wyznaczani do prowadzenia robót związanych z likwidacją serwitutów:

- a) jeżeli oni sami, ich żony, krewni w linii prostej, zstępnej lub wstępnej, bez ograniczenia stopni, krewni zaś bocznej linii pierwszych 4-ch stopni i powinowaci 3-ch stopni oraz przysposobieni przez nich lub przysposabiający uczestniczą w likwidacji serwitutów w charakterze strony interesowanej;
- b) jeżeli są opiekunami lub zarządzają majątkiem osób, uczestniczących w likwidacji serwitutów;
- c) jeżeli ktokolwiek z uczestników likwidacji serwitutów zarządza ich majątkiem lub interesami;
- d) jeżeli oni lub ich żony są najbliższymi prawnymi spadkobiercami któregośkolwiek z uczestników likwidacji serwitutów lub też prowadzą z nimi spór sądowy.

II. Likwidacja na zasadzie dobrowolnego układu.

Art. 25. Właściciele majątków, obciążonych serwitutami, nie mogą zawierać układów dobrowolnych w przedmiocie ich zniesienia, gdy majątek ten wystawiony został na sprzedaż z licytacji publicznej.

Za majątek wystawiony na sprzedaż z licytacji publicznej uważać należy majątek, w którego księdze hipotecznej wniesione zostało odpowiednie ostrzeżenie (art. 1558 ust. post. cyw.).

Art. 26. Układy dobrowolne winny być zawierane na piśmie w obecności przynajmniej 3-ch świadków i podpisane przez nich oraz przez strony. Własnoręczność podpisów osób wymienionych w umowie stwierdza Urząd Gminny.

Art. 27. Do zawierania układów dobrowolnych w przedmiocie likwidacji serwitutów są powołani:

- a) ze strony majątków, obciążonych serwitutami — właściciele prawni lub ich zastępcy, działający z zachowaniem art. 5 niniejszego rozporządzenia,
- b) ze strony gospodarstw, korzystających z serwitutów — pełnomocnicy posiadaczy tych gospodarstw wybrani w myśl art. 4 rozporządzenia, na zebraniu odbytem zgodnie z art. art. 3—6 ust. o likw. serw.

Gdy dziedzina, korzystającą z praw do serwitutów lub obciążoną temi serwitutami, jest majątek państwowy, to w charakterze strony występuje urzędnik zaopatrzony w specjalne pełnomocnictwo.

Art. 28. Przy przedłożeniu Komisarzowi Ziemskiemu do zaświadczenia umowy w przedmiocie likwidacji serwitutów, winny być dołączone następujące dokumenty:

1) wyciąg hipoteczny z księgi wieczystej dóbr, obciążonych serwitutami,

2) tabela likwidacyjna lub akt nadawczy wsi likwidującej serwituty, a w braku takiej tabeli lub aktu odpis wierzytelny tych dokumentów wraz z odpisami wszelkich dodatkowych do nich wpisów, przechowywanych w archiwum hipotecznym sądu okręgowego,

3) poświadczony przez Urząd Gminny odpis uchwały zebrania posiadaczy gospodarstw, korzystających z serwitutów, powziętej w przedmiocie ich likwidacji,

4) dowody pomiarowe (plany i rejestry w 2-ch egzemplarzach) gruntów projektowanych do oddania za serwituty, sporządzone zgodnie z obowiązującymi przepisami technicznymi,

5) zezwolenie Urzędu Ochrony Lasów na wydzielenie i ewentualny podział na drobne parcele przestrzeni leśnych, o ile takie przestrzenie przewidziane są w umowie,

6) wykaz wierzycieli hipotecznych i osób na rzecz których figurują w dziale III wykazu hipotecznego ograniczenia prawa własności dóbr, regulujących serwituty, z wyszczególnieniem ich prawnego miejsca zamieszkania,

7) kwit Kasy Powiatowej o wpłaceniu na rachunek Okręgowego Urzędu Ziemskiego odpowiedniej kwoty tytułem kosztów, przewidzianych w art. art. 16—19 niniejszego rozporządzenia.

Art. 29. Komisarz Ziemski po otrzymaniu dowodów, wyszczególnionych w art. poprzednim, winien niezwłocznie zawiadomić o tem Okręgowy Urząd Ziemski oraz w najbliższym czasie zjechać na grunt w celu zaświadczenia umowy.

O dniu i celu przybycia Komisarz Ziemski zawiadamia:

- 1) Urząd Gminny, polecając na oznaczoną godzinę zwołać zebranie posiadaczy gospodarstw, korzystających z serwitutów,
- 2) właściciela majątku, likwidującego serwituty,
- 3) wierzycieli hipotecznych i osoby, na rzecz których figurują w dziale III wykazu hipotecznego ograniczenia prawa własności dóbr likwidujących serwituty stosownie do wykazu, wymienionego w p. 6 art. 28,
- 4) świadków, obecnych przy podpisaniu umowy,
- 5) geometrę, który sporządza dowody pomiarowe,
- 6) właścicieli dziedzin, przylegających do gruntów, oddawanych za serwituty.

Art. 30. Nieprzybycie w terminie osób wezwanych przez Komisarza Ziemskiego, z wyjątkiem stron, nie wstrzymuje jego czynności.

Art. 31. Na zebraniu posiadaczy gospodarstw, korzystających z serwitutów, Komisarz Ziemski w obecności wójta gminy lub sołtysa wsi oraz osób, wymienionych w art. 29, stwierdza czy uchwała w przedmiocie likwidacji serwitutów powzięta została zgodnie z art. art. 3—6 i 16 ustawy o likw. serw., sporządza listę imienną osób, korzystających z serwitutów, wyjaśnia obecnym treść i znaczenie zawartej umowy i dokonywa wraz z posiadaczami gospodarstw, korzystających z serwitutów, oględzin gruntów oddawanych za serwituty, zwracając uwagę czy każdy z nich zna dokładnie granice i przestrzeń tych gruntów.

Art. 32. Po ustaleniu, że zebrani rozumieją dokładnie treść i znaczenie zawartego układu,

że grunta oddawane za serwituty nie stanowią przedmiotu sporu,

że prawa wierzycieli i osób, na rzecz których figurują w dziale III wykazu hipotecznego ograniczenia prawa własności dóbr, regulacyjnych serwitutów, nie są naruszone,

że układ zawarty został zgodnie z art. 16 ustawy o likw. serw. i przyjęty przez obydwie strony dobrowolnie,

że zawarty układ likwiduje jednocześnie wszystkie serwituty, obciążające majątek ewentualnie, że właściciel tego majątku złożył dobrowolnie układy w przedmiocie likwidacji pozostałych serwitutów lub zgłosił żądanie o ich likwidację w drodze przymusu i

że wreszcie przypadające Urzędowi Ziemskiemu koszty uiszczone zostały. Komisarz Ziemski w obecności wójta gminy lub sołtysa wsi oraz trzech niezainteresowanych w układzie świadków, dokonywa poświadczenia uchwały, układu i dowodów pomiarowych, czyniąc w księdze uchwał, na odpisie uchwały, umowie i dowodach pomiarowych odpowiednie napisy.

Art. 33. Niezależnie od zaświadczenia wyżej pomienionych dokumentów Komisarz Ziemski spisuje odpowiedni protokół z dokonanych czynności, do którego wnosi na żądanie osób interesowanych wszelkie ich zażalenia i skargi. Protokół ten winien być podpisany przez wszystkie osoby, uczestniczące w tej czynności.

Art. 34. Z chwilą zaświadczenia umowy przez Komisarza Ziemskiego, umowa ta żadnym zmianom na żądanie stron nie ulega.

Art. 35. Po dokonaniu czynności, wyszczególnionych w art. 32 i 33, Komisarz Ziemski cały operat serwitutowy wraz z raportem przesyła do Okręgowego Urzędu Ziemskiego do zatwierdzenia.

Art. 36. Wymieniony w artykule poprzednim raport Komisarza Ziemskiego winien:

- a) zobrazować dokładnie miejscowe stosunki agrarne, zwłaszcza w przedmiocie struktury gospodarstw rolnych, likwidujących serwituty;
- b) wyjaśnić czy w celu racjonalnego urządzenia nie zachodzi potrzeba przeprowadzenia komasacji gruntów, zamiany, meljoracji i t. p. i jak na te sprawy zapatrują się interesowani;
- c) uzasadnić szczegółowo konieczność zlikwidowania serwitutów za gotówkę, o ile takie wynagrodzenie z konieczności musi mieć miejsce w całości lub częściowo (art. 11 rozporządzenia);
- d) przedkładać konkretne wnioski co do zatwierdzenia układu.

Art. 37. Operat serwitutowy przedkładany przez Komisarza Ziemskiego Okręgowemu Urzędowi Ziemskiemu do zatwierdzenia winien zawierać oprócz umowy w przedmiocie likwidacji serwitutów i dowodów wymienionych w art. 28 jeszcze następujące dokumenty:

- 1) zwrotne egzemplarze wezwań stron i osób interesowanych w likwidacji serwitutów,
- 2) listę imienną osób, korzystających z serwitutów,
- 3) protokół Komisarza Ziemskiego o dokonaniu czynności związanych z zaświadczeniem umowy,
- 4) plenipotencje pełnomocników osób interesowanych w likwidacji serwitutów i
- 5) wszelkie inne dowody, sporządzone w toku postępowania.

Art. 38. Po otrzymaniu od Komisarza Ziemskiego operatu serwitutowego Okręgowy Urząd Ziemski niezwłocznie zbada całą sprawę, istotę i treść zawartej umowy zarówno pod względem prawnym jak i gospodarczym, poddaje rewizji technicznej przedłożone dowody pomiarowe, usuwa znajdujące się braki lub usterki, a następnie odpowiednio uzupełniony operat serwitutowy przedstawia Komisji Ziemskiej Okręgowej do rozpatrzenia.

Art. 39. O ile przy likwidacji przewiduje się wynagrodzenie pieniężne w całości lub częściowo Okręgowy Urząd Ziemski przed przekazaniem sprawy do rozpatrzenia Komisji Ziemskiej Okręgowej, żąda od właścicieli majątku obciążonego serwitutami złożenia w terminie 14-to dniowym do Kasy Powiatowej przewidzianego w umowie wynagrodzenia do depozytu Okręgowego Urzędu Ziemskiego.

W razie niezłożenia tego wynagrodzenia w terminie wskazanym, umowa może nie być zatwierdzoną.

Art. 40. Po rozpatrzeniu sprawy na posiedzeniu gospodarzem Komisja Ziemska Okręgowa wyda decyzję zawierającą:

- a) orzeczenie o zatwierdzeniu układu,
- b) wniosek do Głównej Komisji Ziemskiej w sprawie projektowanego wpisu dodatkowego do tabeli likwidacyjnej lub aktu nadawczego,
- c) określenie, zgodnie z art. 21 niniejszego rozporządzenia, wysokości kosztów należnych Okręgowemu Urzędowi Ziemskiemu za przeprowadzenie prac związanych z likwidacją serwitutów.

Art. 41. Decyzje Komisji Ziemskich Okręgowych, powzięte w przedmiocie dobrowolnych układów o zniesieniu serwitutów, ulegają zaskarżeniu trybem wskazanym w art. 28 przep. tym. o urz. ziemskich.

Art. 42. Po uprawomocnieniu się decyzji Komisji Ziemskiej Okręgowej akta sprawy winny być przesłane do Głównej Komisji Ziemskiej w celu zatwierdzenia projektowanego wpisu do tabeli likwidacyjnej lub aktu nadawczego.

Art. 43. Po uzyskaniu decyzji Głównej Komisji Ziemskiej, zatwierdzającej projekt wpisu do tabeli likwidacyjnej lub aktu nadawczego Okręgowy Urząd Ziemski przystępuje niezwłocznie do zakończenia postępowania, a mianowicie:

- 1) zawiadamia strony, że mogą objąć w posiadanie gruntu oddane za zlikwidowane serwituty,
- 2) zeznaje w wydziale hipotecznym wnioszek o wykreślenie ograniczeń, związanych z serwitutami, które uległy likwidacji,
- 3) wnosi do tabeli likwidacyjnej lub aktu nadawczego wpis dodatkowy treści ustalonej decyzją Głównej Komisji Ziemskiej,
- 4) wydaje pełnomocnikom posiadaczy gospodarstw, którym serwituty zlikwidowano, jeden egzemplarz planu gruntów oddanych za serwituty wraz z rejestrem pomiarowym, zatrzymując w swoim archiwum drugi egzemplarz planu i rejestru pomiarowego,
- 5) zarządza aby w ciągu miesiąca czasu interesowani wnieśli do Kasy Powiatowej resztę należnych kosztów i
- 6) wrazie wynagrodzenia pieniężnego wypłaca właścicielom gospodarstw, którym serwituty zlikwidowano, należne kwoty z zachowaniem wymagań art. 12 niniejszego rozporządzenia.

Likwidacja przymusowa.

Art. 44. Żądanie, na zasadzie p. C art. 19 ust. o likw. serw., przeprowadzenia likwidacji serwitutów w drodze przymusowej, winno być skierowane na piśmie do Komisarza Ziemskiego, na terenie działalności którego położony jest majątek obciążony temi serwitutami:

- a) w imieniu właściciela (właścicieli) majątku obciążonego serwitutami w formie podania, podpisanego przez niego lub jednego z współwłaścicieli tego majątku względnie ich prawnych zastępców z zachowaniem warunku, przewidzianego w art. 5 niniejszego rozporządzenia,
- b) w imieniu posiadaczy gospodarstw, korzystających z serwitutów w formie zaświadczonego przez Urząd Gminny odpisu uchwały, powziętej na zebraniach, zwołanych zgodnie z art. 3—6 ust. o likw. serw.

Gdy dziedzina korzystająca z praw do serwitutów lub obciążoną temi serwitutami jest majątek państwowy, to w charakterze strony występuje urzędnik zaopatrzony w specjalne pełnomocnictwo.

Art. 45. Przy przedkładaniu Komisarzowi Ziemskiemu żądania o zlikwidowanie serwitutów w drodze przymusowej winny być dołączone następujące dokumenty:

- 1) wyciąg hipoteczny z księgi wieczystej dóbr, obciążonych serwitutami,
- 2) tabele likwidacyjne lub akty nadawcze wsi, których prawa do serwitutów nie zostały dotychczas zlikwidowane, a w braku ich wierzitelne odpisy tych dokumentów wraz z odpisami wszelkich dodatkowych do nich wpisów, przechowywanych w archiwum hipotecznym sądu okręgowego,
- 3) wykaz wierzycieli hipotecznych i osób, na rzecz których figurują w dziale III wykazu hipotecznego ograniczenia prawa własności dóbr regulujących serwituty, z wyszczególnieniem ich prawnego miejsca zamieszkania,
- 4) kwit Kasy Powiatowej o wpłaceniu na rachunek Okręgowego Urzędu Ziemskiego odpowiedniej kwoty tytułu kosztów, przewidzianych w art. 16—19 niniejszego rozporządzenia.

Art. 46. Gdy ściśle określenie postaci i rozciągłości serwitutów nie było dokonane przez Urzędy do tego powołane, a zasadniczy wpis serwitutowy w tabeli likwidacyjnej lub w akcie nadawczym postaci tej i rozciągłości ściśle nie podaje oraz gdy uprawnieni do korzystania z serwitutów

z powodów niezależnych od właściciela dziedziny obciążonej serwitutami z praw swych w całej pełni nie mogą korzystać, Komisarz Ziemski spisuje o powyższym protokół i występuje za pośrednictwem Okręgowego Urzędu Ziemskiego do Komisji Ziemskiej Okręgowej z wnioskiem ścisłego określenia postaci i rozciągłości serwitutów z jakich dana dziedzina winna korzystać.

Do czasu uprawomocnienia się decyzji, jaka w tym przedmiocie po-
wzięta będzie dalsze przymusowe postępowanie zostaje wstrzymane.

Art. 47. Komisarz Ziemski po otrzymaniu dowodów wyszczególnionych w art. 45 i, o ile nie zachodzą przeszkody wymienione w art. 46, winien niezwłocznie zawiadomić o tem Okręgowy Urząd Ziemski oraz w najbliższym czasie zjechać na grunt w celu przeprowadzenia szczegółowego dochodzenia.

O dniu i celu przybycia Komisarz Ziemski zawiadamia:

- 1) Urząd Gminny, polecając na oznaczoną godzinę zwołać zebranie wszystkich posiadaczy gospodarstw, korzystających z serwitutów na danym majątku,
- 2) właściciela majątku obciążonego serwitutami,
- 3) Komisarza Ochrony Lasów, o ile likwidacji mają podlegać serwituty leśne.

Art. 48. Nieprzybycie w terminie osób wezwanych przez Komisarza Ziemskiego z wyjątkiem strony, żądającej likwidacji, nie wstrzymuje jego czynności.

Art. 49. Po przybyciu na miejsce Komisarz Ziemski przedewszystkiem dokonywa szczegółowego opisu majątku obciążonego serwitutami, do którego dołącza, o ile na majątku ciążyą serwituty leśne, opinię Komisarza Ochrony Lasów w przedmiocie likwidacji tych serwitutów i znaczenia, jakie likwidacja ta mieć może dla całokształtu gospodarstwa leśnego z punktu widzenia interesów państwowych; ponadto do opisu dołącza szkic odrębny gruntów, wchodzących w skład opisywanego majątku.]

Art. 50. Na zebraniu posiadaczy gospodarstw, korzystających z serwitutów, Komisarz Ziemski w obecności wójta gminy lub sołtysa wsi oraz osób, wymienionych w art. 47, stwierdza czy żądanie zlikwidowania serwitutów zgodne jest z ustawą o likwidacji serwitutów. Następnie na podstawie przedłożonych dokumentów lub zeznań stron względnie osób postronnych, stwierdza, jakie serwituty winny podlegać likwidacji, jakie osoby są interesowane w zamierzonej likwidacji, sporządza dla każdej wsi oddzielną listę imienną osób, korzystających z serwitutów podlegających likwidacji, wreszcie proponuje stronom zawarcie dobrowolnego układu.

Art. 51. Gdy proponowany przez Komisarza Ziemskiego układ dobrowolny do skutku nie dojdzie, Komisarz Ziemski zawiadamia zebranych, że występuje za pośrednictwem Okręgowego Urzędu Ziemskiego z wnioskiem do Komisji Ziemskiej Okręgowej o przeprowadzenie likwidacji serwitutów w drodze przymusu.

Art. 52. Z dokonanych czynności Komisarz Ziemski spisuje odpowiedni protokół, w którym zamieszcza na żądanie interesowanych ich oświadczenia w przedmiocie zamierzonej likwidacji. Protokół ten winien być podpisany przez wszystkie osoby, przyjmujące udział w tej czynności.

Art. 53. Wymieniony w poprzednich artykułach materiał dochodzenia, jako to: opis majątku, obciążonego serwitutami wraz z załącznikami (art. 49), listę imienną osób, korzystających z serwitutów, podlegających likwidacji i protokół dochodzenia (art. 52) łącznie z dokumentami, wymienionymi

w art. 46. Komisarz Ziemski przy raporcie, sporządzonym zgodnie z art. 36 rozporządzenia przesyła do Okręgowego Urzędu Ziemskiego w celu dalszego urzędowania.

Art. 54. Okręgowy Urząd Ziemski po otrzymaniu dowodów, wyszczególnionych w art. 53 rozporządzenia, bada dokładnie całą sprawę, znajdujące się braki i usterki usuwa, dołącza do akt wszelkie materiały bezpośrednio związane z określeniem postaci i rozciągłości serwitutów, jakie mogą być przechowywane w archiwach b. Urzędów do Spraw Włościańskich, a następnie uzupełniony w ten sposób operat wraz ze swą opinią przedkłada na najbliższe posiedzenie gospodarcze Komisji Ziemskiej Okręgowej do rozpatrzenia.

Art. 55. Na posiedzenia Komisji Ziemskiej Okręgowej (art. 54) winny być wzywane strony i osoby wymienione w art. 8 ust. o likw. serw.

Nieprzybycie na posiedzenie wezwanych osób nie wstrzymuje biegu sprawy.

Art. 56. Po wszechstronnem rozpatrzeniu przedłożonego operatu i wysłuchaniu stron, osób interesowanych w zamierzonej likwidacji, oraz o ile zachodzi potrzeba i biegłych, Komisja Ziemska Okręgowa wydaje decyzję, nakazującą przymusową likwidację, wyznaczając jednocześnie termin rozpoczęcia postępowania.

Termin ten nie może być dłuższy od dni 60, licząc od daty doręczenia stronom odpisu decyzji.

Art. 57. Decyzje Komisji Ziemskiej Okręgowej wymienione w art. poprzednim winny być niezwłocznie w odpisach doręczone stronom, oraz według prawnego miejsca zamieszkania wierzycielom hipotecznym i osobom, na rzecz których figurują w dziale III wykazu hipotecznego ograniczenia prawa własności dóbr regulujących serwituty.

Art. 58. Decyzje te podlegają zaskarżeniu trybem ogólnym (art. art. 60—61 Przep. Tym. o Urz. Ziem.), zaskarżenie jednak tych decyzji do Głównej Komisji Ziemskiej nie wstrzymuje biegu postępowania, termin rozpoczęcia którego liczy się od dnia określonego w decyzji I instancji.

Art. 59. Po otrzymaniu zawiadomienia o doręczeniu odpisu decyzji osobom wymienionym w art. 57 Okręgowy Urząd Ziemski operat sprawy wraz z decyzją Komisji Ziemskiej Okręgowej przesyła niezwłocznie Komisarzowi Ziemskiemu do wykonania.

Art. 60. Gdy w terminie, oznaczonym decyzją Komisji Ziemskiej Okręgowej (art. 56) strony przedstawia Komisarzowi Ziemskiemu umowę w przedmiocie likwidacji serwitutów w drodze dobrowolnego układu, dalsze postępowanie, odbywać się będzie trybem wskazanym w art. art. 25—43 niniejszego rozporządzenia.

Art. 61. O ile strony nie przedstawiły układu polubownego w terminie, oznaczonym w decyzji Komisji Ziemskiej Okręgowej (art. 56), Komisarz Ziemski przystępując do likwidacji serwitutów w drodze przymusu, wzywa strony, aby zgodnie z art. art. 25—26 Ust. o likw. serw. w przeciągu dni 14 od daty otrzymania wezwania wskazały swych przedstawicieli i ich zastępców do komisji Szacunkowo-Rozjemczej.

W wypadkach, gdy w myśl art. 14 ust. o likw. serw. likwidacji podlegają serwituty, należące do kilku wsi, Komisarz Ziemski zwołuje Komisje Szacunkowo-Rozjemcze dla każdej wsi oddzielnie. Członkowie jednej Komisji mogą piastować godność członków innych Komisji.

Art. 62. Wskazanie przedstawicieli i ich zastępców do Komisji Szacunkowo-Rozjemczej ze strony dziedziny, korzystającej z praw do serwitutów winno być wyrażone w uchwale, sporządzonej w myśl art. 3—6 ust. o likw. serw., lub w deklaracji pełnomocników gospodarstw, korzystających z praw do serwitutów, wybranych w myśl art. 4 niniejszego rozporządzenia.

Art. 63. Po upływie, wymienionego w art. 61 niniejszego rozporządzenia terminu 14-dniowego Komisarz Ziemski, po uprzednim wyjednanu od Okręgowego Urzędu Ziemskiego delegacji geometry rządowego dla wykonania prac mierniczych związanych z likwidacją serwitutów, postępuje zgodnie z wskazaniem art. 26 ust. o likw. serw. i zwołuje Komisję Szacunkowo-Rozjemczą w składzie, przewidzianym w art. 25 tejże ustawy.

Art. 64. Z chwilą ukonstytuowania się Komisji Szacunkowo-Rozjemczej wszelkie materiały i dokumenty, dotyczące zamierzonej likwidacji, Komisarz Ziemski przekazuje za odpowiednim pokwitowaniem Przewodniczącemu Komisji.

Art. 65. Po dokładnem i wszechstronnem zapoznaniu się z materiałem zebrany dotychczas przez Urzędy Ziemskie i po wysłuchaniu życzeń stron i osób interesowanych w likwidacji, Komisja Szacunkowo-Rozjemcza przede wszystkim sporządza szczegółowe wykazy likwidowanych serwitutów dla każdej wsi oddzielnie. W wykazach powyższych należy wyszczególnić postać i rozciągłość serwitutów, z jakich korzysta każde gospodarstwo na mocy zapisów w tabelach likwidacyjnych lub aktach nadawczych, przy uwzględnieniu zmian, jakie mogły w tej mierze nastąpić na zasadzie dodatkowych wpisów do tabeli likwidacyjnej lub aktu nadawczego, ewentualnie prawomocnych decyzji Urzędów do tego powołanych.

Art. 66. Po sporządzeniu wykazów wymienionych w art. poprzednim Komisja Szacunkowo-Rozjemcza dokonywa oszacowania wartości podlegających likwidacji serwitutów, w sposób następujący:

1) na podstawie badania świadków i biegłych oraz na podstawie źródeł, z jakich uzna za stosowne korzystać, Komisja Szacunkowo-Rozjemcza ustala oddzielnie dla każdego roku z ostatnich pięciu lat przeciętną miejscową cenę rynkową materiałów lub korzyści użytkowych, jakie uprawnionym do korzystania z serwitutów przysługują,

2) na podstawie takichże badań Komisja Szacunkowo-Rozjemcza ustala odnośnie do każdego wyżej wymienionego materiału wartość zużytej w każdym z tych pięciu lat oddzielnie pracy rąk roboczych i sprzężaju, jakie w celu otrzymania tych materiałów musiałby ponieść użytkownik, o ile wartość tych materiałów jest obliczoną podług cen rynkowych, a nie cen loco miejsce otrzymania materiałów,

3) Opierając się na poprzednio wymienionych wartościach jednostki materiałów lub korzyści użytkowych oraz kosztach ich bezpośredniego otrzymania, Komisja Szacunkowo-Rozjemcza wyprowadza dla każdego z ostatnich pięciu lat oddzielnie, a następnie przeciętną za całe pięcioletnie ustaloną wartość jednostki materiałów lub korzyści użytkowych, jakie uprawnionym do korzystania z serwitutów przysługują,

4) Na zasadzie poprzednio w p. 3 wyprowadzonej wartości jednostki materiałów i korzyści użytkowych oraz danych ustalonych w myśl art. 65 niniejszego rozporządzenia, Komisja Szacunkowo-Rozjemcza wyprowadza wartość tych korzyści i materiałów (wartość roczna korzyści serwitutowych) jakie każdy użytkownik ewentualnie ich pewna grupa rocznie traci z tytułu likwidacji, przysługujących im praw do serwitutów,

5) W myśl art. 30 ust. o likw. serw. powyżej wymienioną wartość roczną korzyści serwitutowych Komisja Szacunkowo-Rozjemcza kapitalizuje

według stopy $3\frac{1}{8}$ % t. j. przez przemnożenie tych wartości przez 30, otrzyma ustaloną wysokość kapitału, jaki każdemu posiadaczowi gospodarstwa, korzystającego z praw do serwitutów, ewentualnie pewnej ich grupie, a następnie łącznie im wszystkim przypada z tytułu likwidacji.

6) Wszystkie wyżej wymienione obliczenia winny być uwidocznione w odpowiednich wykazach, a odstępstwa od wskazań artykułu niniejszego, jakie w drodze wyjątku uznałaby Komisja Szacunkowo-Rozjemcza stosować przy wyprowadzeniu wartości korzyści serwitutowych winny być b. szczególnie motywowane w protokole, jaki Komisja po ukończeniu tych czynności sporządza. Protokół ten oraz wykazy podpisują wszyscy członkowie Komisji Szacunkowo-Rozjemczej, a przy powołaniu biegłych i ci ostatni.

Art. 67. Po ustaleniu wysokości kapitału, wymienionego w p. 5 poprzedniego artykułu, Komisja Szacunkowo-Rozjemcza na podstawie dowodów pomiarowych ewentualnie szkiców, znajdujących się w przekazanym operacie oraz na podstawie dokonanych na miejscu oględzin majątku, z którego zgodnie z art. 12 ust. o likw. serw. mają być wydzielone grunta tytułem wynagrodzenia za projektowane do zlikwidowania serwituty, biorąc pod uwagę życzenia stron i osób interesowanych, przystępuje do sporządzenia szczegółowego projektu tego wydzielienia. W tym celu Komisja Szacunkowo-Rozjemcza:

- a) projektuje do wydzielienia z terytorjum majątku pewną przestrzeń gruntów, nadających się do oddania posiadaczom serwitutów jako wynagrodzenie za ich zlikwidowanie,
- b) dokonywa szczegółowej klasyfikacji zgodnie z instrukcją dla Urzędów Ziemskich w przedmiocie zasad i postępowania przy klasyfikacji użytków rolnych oraz wyprowadza szacunek rzeczonych gruntów,
- c) ściśle określa na pierworysie poszczególne obszary gruntów, jakie odpowiednio do dokonanej klasyfikacji oszacowania przypadają poszczególnym posiadaczom serwitutów jako ekwiwalent skapitalizowanej (art. 67) i podlegającej wynagrodzeniu ustalonej wartości tych serwitutów.

Art. 68. Przy wyznaczeniu z terytorjum majątku gruntów projektowanych do oddania za serwituty, oraz przy układaniu projektu podziału tych gruntów na poszczególne parcele, Komisja Szacunkowo-Rozjemcza winna przestrzegać:

- 1) aby grunta powyższe całkowicie były przydatne dla celów rolniczych;
- 2) aby grunta powyższe łącznie z gruntami obecnie posiadanymi przez uprawnionych do korzystania z serwitutów, podlegających likwidacji, stanowić mogły najodpowiedniejszą strukturę gospodarczą i nie utrudniały w przyszłości przeprowadzenia racjonalnej komasacji,
- 3) aby grunta projektowane do oddania na wspólną własność posiadaczy serwitutów były położone możliwie blisko ich siedzib,
- 4) aby do każdej poszczególnej parceli jak również do gruntów wspólnych był odpowiedni i dogodny dojazd,
- 5) aby wydzielenie tych gruntów z majątku nie spowodowało rozbicia tegoż, jako warsztatu rolniczego, ze szkodą dla produkcji krajowej, przez powstanie złej konfiguracji granic, braku dojazdu, zniszczenie wartościowych urządzeń technicznych i t. p.

Art. 69. Wyprowadzenie szacunku gruntów projektowanych do oddania za serwituty opierać się będzie na ustaleniu przeciętnej za ostatnie pięciolecie ceny tych gruntów i znajdujących się na nich oraz ściśle z nimi

złączonych stałych kultur urządzeń rolniczych, i wartości dodatkowych, które łącznie z temi gruntami projektowane są do oddania za serwituty.

Art. 70. W celu dokładnego wyprowadzenia przeciętnego szacunku gruntów Komisja Szacunkowo-Rozjemcza ustala cenę sprzedażną jednostki każdego rodzaju użytków rolnych z klasy, która najłatwiej w miejscowych warunkach daje się określić. Jest to zwykle kategoria gruntów, przeważających w danym powiecie, w gminie lub okolicy.

Powyższą cenę Komisja Szacunkowo-Rozjemcza ustala na podstawie cen, które były wpłacone w każdym roku z ostatnich pięciu lat za jednostkę odpowiedniego użytku przy sprzedaży większych posiadłości ziemskich, biorąc pod ścisłą i krytyczną ocenę wiarygodność danych, przedstawionych przez strony.

Po ustaleniu dla każdego roku z ostatnich pięciu lat ceny sprzedażnej jednostki każdego rodzaju użytku i wyprowadzeniu przeciętnej ceny w okresie tego pięciolecia, Komisja Szacunkowo-Rozjemcza, zgodnie z dokonaną uprzednio klasyfikacją użytków rolnych, biorąc za podstawę wzajemne ustosunkowanie wartości poszczególnych klas każdego rodzaju użytków, ustalone w instrukcji klasyfikacyjnej, wyprowadza ogólny szacunek tych użytków.

Wszelkie obecne oraz projektowane drogi, rowy, wody, granice i t. p., jakie winny być zachowane w celu umożliwienia przyszłym posiadaczom racjonalnego zagospodarowania gruntów oddanych za serwituty, wyłączają się z ogólnego oszacowania.

Art. 71. Mając już wyprowadzony ogólny szacunek gruntowy, Komisja Szacunkowo-Rozjemcza przystępuje do oszacowania, ściśle z temi gruntami związanych stałych kultur, urządzeń gospodarczych, i wartości dodatkowych, które łącznie z gruntami projektowane są do oddania za serwituty. Wartość tę Komisja Szacunkowo-Rozjemcza określa dla każdego roku z ostatnich pięciu lat, powołując w miarę potrzeby biegłych, a następnie wyprowadza przeciętną dla całego pięciolecia.

Art. 72. Wszelkie obliczenia wynikłe z tytułu stosowania art. art. 70 i 71 winny być uwidocznione w specjalnym rejestrze szacunkowym, a z przebiegu pracy winny być sporządzone szczegółowe protokoły klasyfikacyjne i szacunkowy.

Art. 73. Na podstawie dokonanej przez Komisję Szacunkowo-Rozjemczą, zgodnie z art. 70—72 klasyfikacji i oszacowania gruntów oraz na podstawie odrębnego szkicu projektu podziału, sporządzonego przez tą Komisję, geometra rządowy wydziela na pierworysie dla poszczególnych posiadaczy gospodarstw, korzystających z praw do serwitutów, ewentualnie dla całej ich grupy ilość ziemi, odpowiadającą ustalonej trybem, wskazanym w art. 66 wysokości wynagrodzenia, przypadającego posiadaczom z tytułu likwidacji serwitutów, przestrzegając zasady zawarte w art. 13.

Art. 74. Pomieniony w artykule poprzednim pierworys po wyznaczeniu na nim parcel gruntowych, projektowanych do oddania za serwituty, wraz z całym operatem oraz wszelkimi dowodami, sporządzonemi w toku postępowania, Komisja Szacunkowo-Rozjemcza, po spisaniu uprzednio protokołu o zakończeniu swych czynności, przekazuje Komisarzowi Ziemskiemu do dalszego urzędowania, sama zaś rozwiązuje się.

Art. 75. W wypadkach przewidzianych w art. 11 czynności Komisji Szacunkowo-Rozjemczej kończą się z chwilą ustalenia przez nią, trybem wskazanym w art. art. 65 i 66, wynagrodzenia pieniężnego (p. 5 art. 66), przypadającego na każde poszczególne gospodarstwo tabelowe i po należytem

i wszechstronnem umotywowaniu w protokule zakończenia czynności konieczności zastosowania takiego wynagrodzenia.

Art. 76. Członkowie Komisji Szacunkowo-Rozjemczej za wyjątkiem urzędników państwowych, którzy przyjmują udział w Komisji na mocy delegacji swego Urzędu, pobierać będą następujące wynagrodzenie:

- a) zwrot rzeczywistych kosztów podróży z miejsca zamieszkania do miejsca czynności i z powrotem oraz
- b) diety w wysokości 50 marek dziennie.

Wypłatę powyższego wynagrodzenia dokonywa Okręgowy Urząd Ziemski po zaświadczeniu przez Komisarza Ziemskiego przedkładanych z tego tytułu rachunków.

Art. 77. Po otrzymaniu operatu i dowodów, sporządzonych przez Komisję Szacunkowo-Rozjemczą zawiadamiając uprzednio na oznaczony termin strony i zawiadomiwszy wierzycieli hipotecznych i osoby, na rzecz których figurują w dziale III wykazu hipotecznego ograniczenia prawa własności dóbr regulujących serwituty, Komisarz Ziemski przedkłada osobom interesowanym projekt likwidacji serwitutów i wzywa strony do jego przyjęcia. Oświadczenia stron i osób interesowanych w likwidacji Komisarz Ziemski wnosi do sporządzonego w tej mierze protokołu likwidacyjnego, dołączając do niego zwrotne egzemplarze wezwań i zawiadomień osób powyższych.

Art. 78. W wypadkach gdy Komisarz Ziemski sam nie przewodniczył w Komisji Szacunkowo-Rozjemczej winien on przed dokonaniem czynności, wymienionych w artykule poprzednim sprawdzić na miejscu projekt likwidacji i w miarę potrzeby skutecznie odpowiednio zmiany i uzupełnienia.

Na termin sprawdzenia projektu Komisarz Ziemski wzywa i zawiadamia osoby interesowane.

Art. 79. Gdy strony przyjmą projekt likwidacji Komisarz Ziemski spisuje na zasadach ogólnych układ dobrowolny, zarządza wykonanie projektu na gruncie i nadaje dalszy bieg sprawie trybem wskazanym w art. art. 31—43.

Art. 80. W wypadkach gdy którakolwiek ze stron nie zaakceptuje powyższego projektu, Komisarz Ziemski ogłasza stronom, o możliwości złożenia w ciągu dni 14 na jego ręce na piśmie motywowanego sprzeciwu a po upływie tego terminu cały operat likwidacyjny wraz z pisemnym sprzeciwem strony, lub stron oraz odpowiednim wyjaśnieniem w przedmiocie tegoż sprzeciwu przesyła do Okręgowego Urzędu Ziemskiego do dalszego urzędowania.

Art. 81. Operat likwidacyjny przesłany do Okręgowego Urzędu Ziemskiego zawierać winien następujące dokumenty:

- 1) dokumenty wyszczególnione w art. 45 niniejszego rozporządzenia,
- 2) wszelkie zwrotne egzemplarze wezwań i zawiadomień skierowane do stron i osób interesowanych w likwidacji serwitutów,
- 3) szczegółowy opis majątku, obciążonego serwitutami wraz ze szkicem odrębnym gruntów tego majątku, o ile strony nie przedstawiły w toku postępowania dowodów pomiarowych majątku (art. 49),
- 4) imienna lista posiadaczy gospodarstw, korzystających z serwitutów (art. 50),
- 5) protokół dochodzenia Komisarza Ziemskiego w sprawie zamierzonej likwidacji serwitutów (art. 52),
- 6) raport Komisarza Ziemskiego wraz z opinią Okręgowego Urzędu Ziemskiego w przedmiocie wszczęcia postępowania przymusowego (art. art. 53 i 54),

7) wszelkie materiały bezpośrednio związane z określeniem postaci i rozciągłości serwitutów, jakie mogły być przechowywane w archiwach b. Urzędów do Spraw Włościańskich,

8) odpis decyzji Komisji Ziemskiej Okręgowej, nakazującej rozpoczęcie postępowania przymusowego, (art. 56),

9) polecenie Okręgowego Urzędu Ziemskiego wykonania decyzji Komisji Ziemskiej Okręgowej, (art. 59),

10) dowody, stwierdzające powołanie Komisji Szacunkowo-Rozjemczej, jako to: zwrotne egzemplarze wezwań do wskazania przez strony swych przedstawicieli i ich zastępców, odpisy uchwał posiadaczy gospodarstw, korzystających z serwitutów, powziętych w tym względzie i t. p.

11) protokół utworzenia Komisji Szacunkowo-Rozjemczej,

12) wszelkie protokoły, wraz z odnoszącymi się do nich wykazami i dokumentami, jakie w czasie sprawowania czynności Komisja Szacunkowo-Rozjemcza spisywała,

13) protokoły Komisarza Ziemskiego w przedmiocie sprawdzenia na miejscu projektu likwidacji oraz w przedmiocie okazania i przyjęcia przez strony tego projektu (art. art. 77 i 78),

14) sprzeciwy stron w przedmiocie nieprzyjęcia projektu likwidacji wraz z wyjaśnieniem w tej mierze Komisarza Ziemskiego,

15) wszelkie inne dowody i dokumenty sporządzone lub przez strony przedstawiane w toku postępowania.

Art. 82. W wypadkach gdy likwidacji przymusowej podlegają pastwiska, nazwane w tabelach likwidacyjnych „wspólnemi z dworem”, przebieg postępowania odbywa się trybem wskazanym w art. art. 44—80 niniejszego rozporządzenia z następującymi zastrzeżeniami:

1) Gdy w toku dochodzenia Komisarz Ziemski stwierdzi, że w tabelach likwidacyjnych ewentualnie w dodatkowych do nich wpisach lub decyzjach Urzędów do tego powołanych, nie została ściśle określona ilość sztuk bydła, jaką każda ze stron ma prawo pasać na pomienionych pastwiskach, winien on przy wniosku do Komisji Ziemskiej Okręgowej o rozpoczęcie postępowania przymusowego, jednocześnie przedłożyć, na podstawie uprzedniego dochodzenia, konkretny wniosek o określenie przeciętnej rocznej ilości sztuk bydła, jaką każda ze stron wyganiała na te pastwiska w okresie pięciu lat przed wybuchem wojny w 1914 roku.

2) O ile w tym względzie nie było zapisów w tabeli lub nie zapadły uprzednie prawomocne decyzje Urzędów do tego powołanych, Komisja Ziemska okręgowa wyznacza termin rozpoczęcia postępowania przymusowego dopiero po uprawomocnieniu się decyzji, powziętej na posiedzeniu publicznem, w sprawie określenia powyższej ilości sztuk bydła.

3) Zwołana w celu opracowania projektu likwidacji serwitutów Komisja Szacunkowo-Rozjemcza, na zasadzie przeprowadzonych w trybie ogólnym klasyfikacji i szacunku określa przeciętną w okresie ostatnich pięciu lat wartość pastwiska, a następnie, opierając się na zapisie w tabeli lub w prawomocnych decyzjach Urzędów do tego powołanych, określających ściśle ilość dużych sztuk bydła, wraz z odpowiednią ilością małych sztuk, wyprowadza, zgodnie z art. 32 ust. o likw. serw. wartość części tego pastwiska, jaka winna by przypaść posiadaczom tych serwitutów z tytułu likwidacji.

Art. 83. Przy wszelkich obliczeniach pieniężnych jakie są dokonywane w toku postępowania likwidacyjnego, należy przyjmować relację urzędową.

Art. 84. W wypadkach przewidzianych w p. p. a, b, i d art. 19 ust. o likw. serw. Urzędy Ziemskie przystępują z urzędu do przymusowej likwidacji na zasadzie każdorazowego orzeczenia Komisji Okręgowej, powziętego

na wniosek Komisarza Ziemskiego, złożony po uprzednim przeprowadzeniu dochodzenia trybem wskazanym w art. art. 47—52 niniejszego rozporządzenia.

Art. 85. Okręgowy Urząd Ziemski po otrzymaniu operatu likwidacyjnego niezwłocznie bada cały zawarty w nim materiał, uzupełnia istniejące braki i usterki, poddaje krytycznej ocenie projekt likwidacji a następnie cały operat wraz ze swą w tej mierze opinią przedkłada Komisji Ziemskiej Okręgowej do rozpatrzenia.

Art. 86. Decyzje Komisji Ziemskiej Okręgowej w przedmiocie zatwierdzenia projektu przymusowej likwidacji serwitutów zapadają na posiedzeniach publicznych i zawierać będą orzeczenie o zatwierdzeniu projektu likwidacji lub o przekazaniu tego projektu Komisarzowi Ziemskiemu w celu uzupełnienia i uskutecznienia poprawek albo też o powierzeniu przeprowadzenia tej likwidacji innemu Komisarzowi Ziemskiemu.

Ponadto o ile projekt likwidacji uzyska zatwierdzenie:

- a) polecenie wykonania projektu na gruncie,
- b) wniosek do Głównej Komisji Ziemskiej w sprawie projektowanego wpisu dodatkowego do tabeli likwidacyjnej lub aktu nadawczego i
- c) określenie, zgodnie z art. 21 wysokości kosztów należnych Okręgowemu Urzędowi Ziemskiemu z tytułu przeprowadzenia prac, związanych z likwidacją serwitutów.

Art. 87. Wszelkie skargi i zażalenia na powyższe decyzje podawane do Głównej Komisji Ziemskiej należy składać do Komisji Ziemskiej Okręgowej, która zaskarżoną decyzję wydała w ciągu dni 14 od daty jej doręczenia stronie w redakcji ostatecznej.

Art. 88. Po uprawomocnieniu się decyzji, zatwierdzającej projekt likwidacji serwitutów, Okręgowy Urząd Ziemski niezwłocznie zarządza:

- a) wykonanie tego projektu na gruncie,
- b) oddanie wydzielonych gruntów posiadaczom gospodarstw, których serwituty zostały tą decyzją zlikwidowane i
- c) wykończenie zgodnie z instrukcją techniczną dowodów pomiarowych.

Po uzyskaniu zaś decyzji Głównej Komisji Ziemskiej, zatwierdzającej projekt wpisu do tabeli likwidacyjnej lub aktu nadawczego Okręgowy Urząd Ziemski dokonywa czynności wskazane w p. p. 2—6 art. 43 niniejszego rozporządzenia.

Art. 89. Do czasu zorganizowania Okręgowych Urzędów Ziemskich wszelkie ich czynności w sprawach związanych z likwidacją serwitutów wykonywać będzie Prezes Komisji Ziemskiej Okręgowej przy współudziale Inspektora Ziemskiego Okręgowego, członka stałego i Rewidenta Pomiarów Komisji Ziemskiej Okręgowej.

Art. 90. Przepisy niniejsze obowiązują z chwilą ich ogłoszenia.

Warszawa, dn. 16 czerwca 1920 r.

Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego:

T. Wilkoński